

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Achima Care Eskilstuna
Klinik

Allmänmedicin
Specialitet

2022-12-08
Datum

Lasse Karlsson och Khaled Rasmy
Inspektörer

Styrkor

- Bra kollegial sammanhållning.
- Brett sjukdomspanorama.
- Verksamhetschef som förstår sitt ansvar och aktivt efterfrågar avstämningar och kompetensbedömningar. Förbättringsarbete lokalt pågår.
- Gott samarbete med erfaren studierektor.
- Specialister i allmänmedicin som har ett starkt intresse för handledning.

Svagheter

- Det individuella utbildningsprogrammet saknar beskrivning hur delmål skall tillgodogöras avseende utbildningsaktiviteter (exkl. kurser och randningar) och kompetensbedömningar/återkoppling.
- ST-läkare upplever stora ansvarsområden som specialister.
- För få läkare i förhållande till uppdraget. Teamet är sårbart vid frånvaro av specialistläkare.
- Fanns ingen strukturerad plan för ledarskapskompetensutveckling.
- ST-handledningen kan falla bort vid handledares frånvaro.
- Svårt att planera ST vad gäller sidotjänstgöring och kurser för vissa ST-läkare.
- Handledningssamtalen dokumenteras inte av ST-läkare.

Förbättringspotential

- Strukturera upp bedömningen av ST-läkarna genom att regelbundet planera in sitin/videoinspelning av konsultationen och utvidga användandet av utvärderingsmetoder som mini-CEX, DOPS, 360° evaluering och specialistkollegium.
- Utveckla strukturen på läkarmöten för att förbättra innehåll och även ge ST-läkarna möjlighet att träna på ledarskap och ge konkret feedback på ledarskapsförmågor.
- Ge möjlighet till auskultation hos verksamhetschefen som en del i ledarskapsträningen.
- Konkretisera ledarskapsmålet, tänk på progression och ge återkoppling. Bjud in ST-läkarna att ta mer eget ansvar.
- Anställa flera allmänspecialister.
- Handledning för ST-läkare ska hållas varje vecka. Vid personalbrist ev grupphandledning.
- Revidera utbildningsplanerna; specificera hur ST-läkare ska uppnå delmålen utifrån utbildningsaktiviter.
- Låt utsedd ST-läkare ansvara för program och innehåll för internutbildning som del av sin målbeskrivning.
- ST-läkarna bör dokumentera handledningen.
- Tydligt fokus på vetenskap genom exempelvis Journal Club.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vårdcentral med brett allmänmedicinskt uppdrag, ca. 11000 listade patienter. Har ansvar för BVC, tre äldreboenden och rehab i egen regi. Här kommer kardiolog 3 gånger per termin och utföra ekokardiografi på VC. På vårdcentralen arbetar också distriktsköterskor, dietist, kurator och psykolog.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

Det finns 2 tillsvidareanställda specialister i allmän medicin, motsvarande 1.75 heltidstjänster. Det finns för närvarande 4 ST läkare, 1 BT läkare med allmänmedicinsk inriktning, och 1 AT-läkare. Alla specialister har handledarutbildning dock behöva snart uppdateras. Det finns bra och allsidig kompetens båda i läkargruppen och övrig personal. Det finns inga disputerade läkare. I dagsläge är det låg bemanning med allmänspecialister, men plan finns och ledningen har presenterat sin vision och möjliga åtgärder som ska vidtas.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Adekvat utrustad VC för att bedriva allsidig allmänmedicin. Hjärt-EKO utförs av kardiolog.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.
- Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

ST-läkare har egen patientlista och delar akutansvar. Det finns övergripande riktlinjer kring utbildningsprogram angående randningar och kurser. ST-läkare har övergripande utbildningsprogram men saknar individuellt uppdaterat utbildningsprogram över hur delmålens innehåll planeras och kopplas till utbildningsaktivitet och kompetensbedömning på vårdcentralen.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i mål-beskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

Handledningen sker på regelbunden avsatt tid för ST-läkare. Kompetensbedömning med muntlig återkoppling sker, och vedertagna metoder för kompetensbedömningar används. Specialist kollegium har ägt rum 1 gång. Det förs en kontinuerlig tät dialog mellan ST-läkare och handledare samt chef.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidoutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

Alla har tillgång till obligatoriska kurser enl. målbeskrivningen. VC har regelbundna läkarmöte varje vecka, men avsaknad utbildningsfokus. ST-läkare har 4 timmars studietid per vecka som alltid respekteras.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Välfungerande system för ST-läkare att gå kurs och att få handledare till det vetenskapliga arbetet. Doktorandprogram finns. Kvalitetsarbete kan genomföras dock ingen har påbörjat än. Man har ibland genomgång av medicinska rutiner men inte vetenskapliga artiklar på läkarmötena, det sker inte systematiskt.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

Utveckling av ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen ska förbättras för att möta kraven enl. socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd.

En handlingsplan avseende detta ska upprättas.

Under granskningen påvisades brister vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Verksamheten har efter granskningen inkommit med handlingsplan, se bilaga. Graderingen är ändrad till C.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

Handlingsplan Achima Care Eskilstuna vårdcentral

Struktur

Granskningen resulterade i A på samtliga tre delmoment; verksamhet, medarbetarstab och interna kompetenser, samt lokaler och utrustning

Process

Tjänstgöringens upplägg fick godkänt på alla punkter förutom:

"Det individuella utbildningsprogrammets följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkare".

Detta har resulterat i att all uppföljning förbättras.

- Handledningstillfällena ska dokumenteras skriftligen varje gång. Och vid handledarens frånvaro ska ST-läkare ha handledningstiden kvar, men ännu bättre om ST-läkaren kan delta i grupphandledning med annan ST-läkare. Vid randning ska handledaren ha kvar handledningstiden för att kunna följa upp ST-läkarens arbete såväl på vårdcentralen som på randningen och vid dessa tillfällen dokumenterar handledaren sina iakttagelser i den årliga handledaruppföljningen, så detta dokument blir ett lärande dokument under året för ST-läkaren.
- Specialistkollegium ska genomföras årligen.
- Mitt-i-ST ska inbokas och verksamhetschef säkerställer att detta görs.
- Handledare skall årligen utfärda skriftligt handledarutlåtande i ST-forum
- ST-läkaren skall årligen skriva en årsrapport i ST-forum till studierektor/verksamhetschef.
- Möte för genomgång av handledarens och ST-läkarens årsrapport inbokas av verksamhetschef i januari varje år. Har genomförts i januari, 2023.
- En årlig revision av utbildningsplanen kommer att ske och verksamhetschef kallar till denna.

Efterföljande punkter som handledning och uppföljning bedömdes som A

Teoretisk utbildning som C

Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete B

Däremot D på ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens.

Åtgärdas genom:

- Varje ST-läkare ska ha en skriven handlingsplan med aktiviteter som syftar till att ledarskapskompetensutvecklingsmålen uppnås.
- ST-läkare ska årligen redovisa antingen ett projekt eller ett ämne på ATP (ledarskapskompetensmål).
- Direkt efter inspektionen påbörjade följande aktiviteter:
Läkarmöte hållas av ST-läkare som ordförande och sekreterare. Med utvärdering av handledare ska därefter ske och dokumenteras i ST-forum.

Nya uppdaterade dokument:

Mall och riktlinjer för utbildningsplan. Information till ST-läkare, handledare och verksamhetschef i Region Sörmland, uppdaterad 2023-01-27. (finns på Insidan)
ST-utbildning, Lokal rutin Eskilstuna vårdcentral, uppdaterad 2023-03-01

Magdalena Sjöholm
Verksamhetschef
Achima Care Eskilstuna vårdcentral

Miriam Hellman Ben-Neji
Övergripande ST-studierektor
Region Sörmland

Gulled Sied Farah
ST-läkare Achima Care
Achima Care Eskilstuna vårdcentral